

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Göndör Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Freier József ügyvéd által képviselt alperes ellen hivatalvesztés fegyelmi büntetés hatályon kívül helyezése iránt a Győri Munkaügyi Bíróságon 6.M.626/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.001/2010/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.001/2010/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 10.000,- (tízezer) forint és 2.500,- (kétezer-ötszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A Győri Munkaügyi Bíróság 6.M.626/2009/6. számú ítéletével elutasította a felperes - hivatalvesztést kimondó - fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése, illetve másodlagosan a fegyelmi büntetés megrovásra enyhítése iránt előterjesztett keresetét.

Az irányadó tényállás szerint a felperes az alperes által kinevezett főeladói besorolású köztisztviselőként anyakönyvvezetői, pénzügyi, adóügyi feladatokat látott el. Munkaköréhez tartozott az iparűzési adó nyilvántartása, kezelése, ellenőrzése és az ezzel kapcsolatos információ-szolgáltatás is.

...Város Polgármesteri Hivatal 2008. szeptember 23-án azzal kereste meg az alperest, hogy 2003-2007. években a t.-i székhelyű ... Kft. iparűzési adóbevallásaiban feltehetőleg jogosulatlanul osztotta meg adóalapját a székhely és Gy. telephely között 10-90%-ban. A cégnyilvántartás szerint a kft.-nek nem volt telephelye, emiatt az iparűzési adófizetés helyességének ellenőrzése céljából a kft.-vel

szemben egyszerűsített adó-ellenőrzési eljárást indított. A felperes az ügy előadójaként a T.-i Polgármesteri Hivatal - az adózó 2003-2007. éveket érintő bevallásainak másolatát, valamint az adó befizetésének igazolását kérő - ismételt levelére 2008. november 5-én azt a választ adta, hogy a kft. a 2003-2007. években eleget tett adózói kötelezettségének.

A körjegyző az ügygel kapcsolatos ... számú iratanyagot 2008. december 3-án a felperestől bekérte. Az ... Kft. 2003-2007. éveket érintő iparüzési adóbevallásai ezt követően, 2008. december 8-án kerültek az alperesnél iktatásra.

A körjegyző, mint a munkáltatói jogkör gyakorlója hivatali kötelezettségszegés alapos gyanúja miatt 2009. január 24-én fegyelmi eljárást indított a felperessel szemben. A vizsgálóbiztos 2009. április 6-án elkészített összefoglaló jelentése alapján, a felperes meghallgatását követően az alperes fegyelmi tanácsa a ... számú határozatával - a közszolgálati jogviszonyából eredő kötelezettsége súlyos megszegéséért, okiratban történt valótlan adatközlés miatt - hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta a felperest.

A felperes az alperes intézkedése ellen benyújtott keresetében elsődlegesen a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a fegyelmi büntetés enyhítését kérte.

Álláspontja szerint az alperes a fegyelmi eljárást megindítására nyitva álló törvényi határidőt elmulasztotta, továbbá más eljárási jogszabálysértéseket is elkövetett. Mivel tudomása volt a vizsgálóbiztosnak az anyakönyvi eljárás szabályainak megsértésével összefüggő korábbi, köztisztviselőhöz méltatlan magatartásáról, a vizsgálóbiztosnak érdeke fűződött az eltávolításához. Fenntartotta a vizsgálóbiztos, valamint a fegyelmi tanács tagjaival szemben a fegyelmi eljárás során előterjesztett, a munkáltató irányában fennálló túlzott lojalitásukra, valamint munkavégzésük hiányosságaira vonatkozó észrevételeit is.

Kifogásolta, hogy az alperes az eljárásban keletkezett iratokat csupán kérelmére adta át, a vizsgálóbiztos összefoglaló jelentését is csak nagy késedelemmel ismerhette meg, az alperes e magatartása súlyosan megnehezítette védekezését. Jogairól, lehetőségeiről nem kapott megfelelő tájékoztatást, ezen kívül az alperes a fegyelmi tárgyalásra szóló értesítést nem a törvényben írt határidőben közölte.

Érdemben arra hivatkozott, hogy az ... Kft. 2003-2007. éveket érintő adóbevallásait már 2008. szeptember 23-án személyesen átvette a kft. ügyvezetőjétől, annak iktatása túlterheltségéből adódó munkatorlódás miatt maradt el, illetve történt meg december

8.-án. A fegyelmi határozatban kifogásolt november 5.-i válaszlevél megküldése idején tehát a kft. iparűzési-adóbevallásai már rendelkezésre álltak, de nyilvántartásba vételére csak az iratok 2008. december 8-án történt iktatását követően került sor. Így az adózónak hátraléka, tartozása nem volt. Nem vitatta, hogy a megkeresőnek írt válaszában használt „adózói kötelezettség” kifejezést a törvény nem ismeri, de álláspontja szerint az adófizetési kötelezettség keletkezése, annak elmulasztása vagy megfizetése adótitok, amely nem a megkereső szervre tartozik.

A Győri Munkaügyi Bíróság 6.M.626/2009/6. számú ítéletében nem fogadta el a felperes eljárási kifogásait. Kiemelte, hogy a tényeket a felek egyezően adták elő, amelyeket a csatolt dokumentumok is alátámasztottak. A nagy tapasztalattal és 18 éves ügyintézési gyakorlattal rendelkező felperes tisztában volt azzal, hogy valótlan tényközlése az adófizető számára az iparűzési adófizetés kötelezettsége alóli mentesülést jelentette volna. A felperes a fegyelmi eljárásban felrótt cselekményével a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 50. § (1) bekezdésében meghatározott közszolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkesen megszegte, a kiszabott fegyelmi büntetés arányos volt.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésben - a keresetében előterjesztettek fenntartása mellett - a felperes arra is hivatkozott, hogy a fenntartó létszámleépítésről szóló döntése ellenére az alperes a felperesen kívül 2009. május 1-je után más köztisztviselő jogviszonyát nem szüntette meg, ezért a fegyelmi eljárás lefolytatása rendeltetésellenes joggyakorlást valósított meg.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.001/2010/5. számú jogerős ítéletében az elsőfokú ítéleti tényállást kiegészítette azzal, hogy a Győri Városi Ügyészség vádiratot nyújtott be az ... Kft. ügyvezetője ellen adócsalás büntette, a felperes ellen pedig közokirat hamisítás bűncselekmény miatt. Kifejtette, hogy a feladatátszervezést követően az alperes végrehajtotta a ... Községek Körjegyzőségének fenntartói által elhatározott létszámleépítést, a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására nem látott alapot, és a munkaügyi bíróság ítéletét - annak helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését, elmaradt illetménye megfizetését, valamint azt kérte, hogy az alperes eredeti munkakörében foglalkoztassa tovább.

Minden korábban felsorolt kifogását fenntartotta a fegyelmi eljárás szabályainak megsértését illetően. Az Alkotmánybíróság

6/1998.(III.11.) AB számú, 8/2004.(III.25.) AB számú, és a 14/2004.(V.7.) AB határozatok kimerítő elemzésével kifejtette, hogy a függelmi helyzetben levő személyekkel szemben lefolytatott fegyelmi eljárásokban „a fegyverek egyenlőségének” elve alapján a védelemnek a váddal összevethető súlyú jogosítványokat kell kapniuk, és érvényesülniük kell a tisztességes eljárás követelményeinek is. Álláspontja szerint megállapítható, hogy a fegyelmi eljárás során súlyosan sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő, az Alkotmány 57. §-ában, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Római egyezmény és jegyzőkönyvei kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 1. §-ában megfogalmazott joga. Az eljáró bíróságok a bizonyítékok figyelmen kívül hagyásával az alperes egyoldalú előadása alapján hozták meg az ítéleteiket, megsértve ezzel Pp. 206. § (1) bekezdését is.

Álláspontja szerint K. S.-né tanúvallomása is alátámasztotta, hogy a körjegyző 2008. szeptembere óta figyelemmel kísérte a felperes tevékenységét, ezért az eseményekről a körjegyzőnek már 2009. november 19-én tudomást kellett szereznie.

A BH.2002.375. számú eseti döntésre hivatkozva utalt arra, hogy a fegyelmi eljárás szereplőinek kedvezményezett helyzetéből fakadó összeférhetetlenségi okokat az eljáró bíróságok törvénysértően hagyták figyelmen kívül. Fenntartotta, hogy a fegyelmi tárgyalásra szóló idézés nem volt szabályszerű, a jogaira való kioktatása hiányos volt, az iratokat külön kérnie kellett, nem élhetett az észrevétel, a bizonyítás jogával, és kérésére is csak azokból a dokumentumokból kaphatott másolatokat, amelyek az ügy, illetve védekezése szempontjából kevésbé voltak fontosak. A vizsgálóbiztos által kiválogatott iratok alapozták meg a „vádiratot”, továbbá a fegyelmi tanács elnöke az öt órán keresztül tartó második fegyelmi tárgyalás utolsó mozzanataként olvasta fel a vizsgálóbiztosi jelentést.

Összességében szerinte az alperes által lefolytatott „színjáték” valódi célja a jogviszonya jogtalan megszüntetése, illetve ennek leplezése volt. Vétkessége kizárt, hamis adatközlés nem valósult meg, mivel az adatkérő másodszori megkeresésére – az asztalán levő adóbevállalások tartalmára figyelemmel – más választ nem is adhatott volna. Az eljáró bíróságok ezen kívül nem vették figyelembe korábbi példás munkavégzését, túlterheltségét, a munkahelyén kialakult légkört, illetve személyi és családi körülményeit sem.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.

Helytállóan hivatkozott a felperes az eljárás alá vont személyt megillető, a tisztességes eljárással kapcsolatos, az alkotmányból is levezethető általános jogelvekre, ezek megsértése az adott fegyelmi eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok tanúsága szerint nem volt megállapítható. Mivel a felperes keresete túlnyomórészt a lefolytatott fegyelmi eljárás szabályainak megsértését sérelmezte, ezért az eljárt bíróságok kimerítő részletességgel vizsgálták a felperes által hivatkozott egyes kifogásokat.

Peradat, hogy a 2008. november 05-én kelt, a ... iktatószámú levelet a körjegyző nevében a felperes írta alá, az adóbevallások pedig általa sem vitatottan 2008. december 8-án kerültek iktatásra. A felperes e körülményekkel szemben nem bizonyította azt az állítását, hogy a munkáltató jogkör gyakorlója korábban értesült volna a fegyelmi eljárás alapját képező eseményekről, ezt a vizsgálóbiztos által meghallgatott K. Sz.-né tanúvallomása sem támasztotta alá (292-14/2009. sorszámú jegyzőkönyv, és 6.M.626/2009/6. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7-8 oldal). Az eljárt bíróságok ezért helytállóan állapították meg, hogy a felperes terhére rótt cselekményről a munkáltató bizonyítottan 2008. december 3-án szerzett tudomást, amelyet a felperes 292-13/2009. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata is alátámasztott. Eszerint dr. N. L. körjegyzőnek 2008. december elején adta oda az ügygel kapcsolatban keletkezett iratokat. Az eljárt bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az alperes a Ktv. 50. § (1) bekezdése szerinti három hónapos határidőn belül indította meg a fegyelmi eljárást.

A felperes által hivatkozott 8/2004. (III.25.) AB határozat a tisztességes eljárás követelményére hivatkozással a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvénynek (Hszt.) a fegyelmi eljárás tekintetében az ügyvédi képviselőt korlátozó rendelkezéseit semmisítette meg, a 14/2004 (V.7.) AB határozat egyensúlyt teremtett az államnak az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben lefolytatandó eljárásra vonatkozó igénye és e vádlott jogainak védelme között. E határozatokra a felperes a perbeli fegyelmi eljárás tekintetében alaptalanul hivatkozott.

A felperes a fegyelmi eljárás során megfelelő tájékoztatást kapott védekezési lehetőségeinek előterjesztése tekintetében, amelyet a felperes a 6.M.626/2009/3. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal utolsó, és a 3. oldal első bekezdésében rögzített személyes meghallgatásán elismert. Ezen kívül a 6. M.626/2009/4/A/4. sorszám alatt csatolt irat szerint a vizsgálóbiztos a meghallgatás időpontjáról őt azzal a tájékoztatással értesítette, hogy a Ktv. 51/A. § (3) bekezdése alapján jogi képviselőt vehet igénybe.

A 6/1998. (III.11.) AB határozat szerint a tisztességes eljárás követelménye akkor teljesül, ha az eljárás alá vont személy az iratbetekintés lehetőségén túl az iratok birtoklásának jogával is élhet. A felperes részére az ügyben keletkezett, iktatószámmal azonosított tizennyolc darab irat 2009. március 23-án, majd 2009. április 6-án további hat darab irat került átadásra. Ezen kívül a vizsgálóbiztos által meghallgatott tanúk vallomásáról felvett jegyzőkönyvekkel kapcsolatban a fegyelmi tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a felperes arról nyilatkozott, hogy azok szó szerinti ismertetését azért nem kéri, mert azokat okirat formájában kézhez vette. A felperes ekként a fegyelmi tárgyalás megkezdése előtt minden, az ügygel kapcsolatosan készült, felhasznált okiratot megkapott.

A Ktv. 51/A. § (6) bekezdése a vizsgálóbiztos számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy a vizsgálat lezárásától számított 8 napon belül - az ügy összes iratát, saját véleményével ellátva - a munkáltatói jogkör gyakorlójának adja át. A vizsgálat alapján készült előkészítő anyag rendeltetése eszerint a munkáltató tájékoztatása, a törvény rendelkezése ezért nem alapozta meg az eljárás alá vont köztisztviselő igényét a vizsgálóbiztos jelentésének teljes körű megismerésére.

A munkaügyi bíróság vizsgálta a fegyelmi tanács tagjainak kinevezését, és helytállóan állapította meg, hogy a fegyelmi tanács mindkét tagja II. főelőadói fokozatba besorolt köztisztviselő volt, a Ktv. 53. § (2) bekezdésében előírt feltétel ekként teljesült.

A fegyelmi tanács akár a felek indítványára, akár saját belátása alapján egyes körülmények tisztázására további bizonyítást folytathat le, vagy az általa feleslegesnek ítélt indítványokat elutasítja, indokolt esetben a fegyelmi tanács a kitűzött tárgyalás megtartását elhalaszthatja. Mivel a felperes alappal sérelmezte, hogy az alperes a fegyelmi tárgyalás időpontjáról szóló értesítést nem a törvény előírása szerinti határidőben közölte, a fegyelmi tanács érdemi tárgyalást a megjelölt időpontban nem tartott, és azt

a felperes etikai kifogására is tekintettel Ktv. 54. § (3) bekezdése szerint elhalasztotta, jogszabálysértésre a felperes ezért e körben is alap nélkül hivatkozott.

A felperes azt is alaptalanul sérelmezte, hogy az alperes a vizsgálóbiztossal, illetőleg a fegyelmi tanács tagjaival szembeni kifogását nem az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok szerint bírálta el.

A fegyelmi tanács elnökének felkérésére a vizsgálóbiztos szóban ismertette a keletkezett iratokat, a vizsgálat által feltárt tényeket, a felperes és a meghallgatott tanúk nyilatkozatait. A vizsgálóbiztos jelentésének szó szerinti ismertetésére a fegyelmi tárgyalás végén került sor, a felperes azonban erre észrevételt nem tett, sem gondolkodási idő biztosítására, sem a fegyelmi tárgyalás elhalasztására nem tett indítványt.

Az eljáró bíróságok ezért megalapozottan állapították meg, hogy a felperes a fegyelmi eljárás anyagát ismerte, a fegyelmi tárgyaláson a védekezési, észrevételezési jogát korlátozás nélkül gyakorolhatta (Ktv. 54. § (2) bekezdés). Alaptalanul hivatkozott a felperes a tisztességes eljáráshoz való, az Emberi Jogok Európai Egyezményének az Alkotmány 57. §-ában megtestesülő alkotmányos jogának sérelmére.

A felperes azon hivatkozása, miszerint az alperes azért alkalmazott vele szemben hivatalvesztés fegyelmi büntetést, hogy ezzel hajtsa végre az elrendelt létszámcsökkentést, tényyszerűségében sem állja meg a helyét.

Peradat, hogy ... Községek Körjegyzősége saját létszámát 13 főben határozta meg. A körjegyzőség 2007. április 10-ei megalakulásakor K. I.-né már részese volt a prémiumévek programnak. Gy. Község Önkormányzat képviselő-testületének ... számú, K. Község Önkormányzat képviselő-testületének ... számú, valamint Sz. Község Önkormányzat képviselő-testületének ... számú határozatai szerint a körjegyzőség fenntartói a megváltozott feladatellátásra tekintettel 2009. május 1-vel egy fővel csökkentették a köztisztviselői létszámot. Amennyiben - a jogerős ítélet folytán a korábbi beosztásába visszahelyezett - O. I.-né nem csatlakozott volna a prémiumévek programhoz, akkor a Ktv. 17. § (1) bekezdés b) pontja szerint a köztisztviselőt egyébként is fel kellett volna menteni. Helytállónan állapította meg ezért a másodfokú bíróság, hogy a felperes által hivatkozott rendeltetésellenes joggyakorlás nem volt bizonyított.

A Ktv. 37. § (1) bekezdése értelmében a köztisztviselő feladatait a köz érdekében, a jogszabályoknak és az irányító testület döntésének megfelelően, szakszerűen, pártatlanul és igazságosan, a kulturált ügyintézés szabályai szerint köteles ellátni. A köztisztviselőnek hivatali eljárása során figyelemmel kell lennie arra, hogy személyén keresztül ítélik meg az általa képviselt hatóságot. A fegyelmi büntetéssel kapcsolatban eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes a terhére rótt súlyos kötelezettségszegést elkövette, amikor az alperes nevében kiadott közokiratban az ... Kft. adófizetésével összefüggésben szándékosan valótlan tényről állított. Mindezek alapján a szabályszerűen lefolytatott fegyelmi eljárásban a fegyelmi tanács jogszerű és arányos fegyelmi büntetést alkalmazott.

Fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. A felülvizsgálati eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 359/A. §-án, a 73/2009 (XII. 22.) IRM rendelet 1. § c) pontján és a 6/1986 (VI.26.) IM. rendelet 14. §-án alapul.

Budapest, 2011. június 1.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő